

τινα, τὸν ὁποῖον δυνάμεθα ν' ἀποφύγωμεν.

Ἡ συμβουλή ἦτο τόσο λογική, ὥστε μετέβαλον γνώμην καὶ ἠνέφξα τὴν ἐπιστολήν.

Ὁ Βουσύ ἔρριψε βλέμμα ἐπὶ τῆς διευθύνσεως καὶ ἀνέγνωσε: «Πρὸς τὴν ὠραίαν Ἀρτεμιν Μεριδόρ.»

Εἶτα δὲ παρατηρήσας τὴν νεκρὴν γυναῖκα:

— Ἡ διέθυσσις αὕτη, εἶπεν, εἶναι γεγραμμένη διὰ χειρὸς τοῦ δουκὸς δ' Ἀνζιού.

— Ἀ! ἀπεκρίθη μετὰ στεναγμοῦ· λοιπόν, δὲν μὲ ἠπάτα. Εἶτα δ' εἶπε πρὸς τὸν διστάζοντα Βουσύ:

— Ἀναγνώσατε ἡ τύχη ἀνέμιξεν ἡμᾶς διὰ μιᾶς εἰς τὰ ἰδιαιτάτα τοῦ βίου μου, ἐπομένως δέον νὰ μὴ ἔχω πλέον μυστικὰ δι' ἡμᾶς.

Ὁ Βουσύ ὑπήκουσε καὶ ἀνέγνωσε:

«Δυστυχῆς πρίγκηψ, τὸν ὁποῖον ἡ θεὰ ὑμῶν καλὸν ἔπληξεν εἰς τὴν καρδίαν, προτίθεται, περὶ τὴν δεκάτην ὥραν τῆς ἐσπέρας ταύτης, νὰ δικαιολογήσῃ ἐνώπιον ὑμῶν τὴν διαγωγὴν του, ἥτινα, ὁ ἴδιος τὸ ἐννοεῖ, οὐδὲν δικαιολογεῖ ἢ ὁ ἀκατανίκητος ἔρωις, τὸν ὁποῖον πρὸς ὑμᾶς αἰσθάνεται.

«Φραγκίσκος».

— Ὡστε ἡ ἐπιστολὴ αὕτη ἦτο πραγματικῶς τοῦ δουκὸς δ' Ἀνζιού; ἠρώτησεν ἡ Ἀρτεμις.

— Φεῦ! ναί, ἀπήντησεν ὁ Βουσύ, εἶναι ἡ ὑπογραφή του.

Ἡ Ἀρτεμις ἐστέναξε.

— Μήπως εἶναι ἥττον ἔνοχος ἢ ὅσον ἐθεώρουν αὐτόν; ἐψιθύρισε.

— Τίς; ὁ πρίγκηψ; ἠρώτησεν ὁ Βουσύ.

— Ὅχι, αὐτός, ὁ κόμης δὲ Μονσωρώ.

Τότε ἐστέναξεν ὁ Βουσύ.

— Ἐξακολουθήσατε, κυρία, εἶπε, καὶ θέλομεν κρίνει τὸν πρίγκηπα καὶ τὸν κόμητα.

— Ἡ ἐπιστολὴ αὕτη μοὶ ὑπεδείκνυε τὸν κίνδυνον, ὅστις μοὶ καθίστα πολῦτιμον τὴν συνδρομὴν τοῦ ἀγνώστου φίλου.

Ἐπανελάβομεν, λοιπόν, τὰς διὰ τοῦ βλέμματος ἐρεύνας τῶν περιχώρων, ἀλλὰ ματαίως.

Ἡ νύξ ἐπῆλθε ταχεῖα, διότι διετρέχομεν τὸν μῆνα Ἰανουάριον· τέσσαρες ἢ πέντε ὥραι ἐχώριζον ἡμᾶς ἀπὸ τῆς ἀποφασιστικῆς στιγμῆς· περιεμένομεν ἐν ἀγωνίᾳ.

Ἦτο ὠραία καὶ εὐδεια χειμερινῆ νύξ, φωτιζομένη ὑπὸ τῆς ἡμισελήνου· ἠνέφξαμεν τὸ παράθυρον τοῦ δωματίου τῆς Γερτρούδης, τὸ ὁποῖον θὰ ἐπετηρεῖτο ἡττον ἐπιμελῶς.

Περὶ τὴν ἐβδόμην ὥραν, νέφος ἠγέρθη ἐκ τῆς λίμνης, πλὴν, ὃν διαφανὲς ὡς λεπτότατον ὕψασμα, δὲν παρεκώλυε τὴν ὄρασιν ἢ μᾶλλον οἱ ὀφθαλμοὶ ἡμῶν, ἐθισθέντες εἰς τὸ σκότος, εἰσέδυσαν εἰς ἐκεῖνο τὸ νέφος.

Στερούμενοι παντός μέσου πρὸς κατὰ μέτρον τῶν χρόνων, ἠγνοοῦμεν ὁποῖα ὥρα ἦτο, ὅτε ἐνομίσαμεν, ὅτι εἶδομεν ἐκτὸς τοῦ δάσους σκιάς, αἵτινες ἐφαίνοντο πλησιάζουσαι μετὰ προφυλάξεως, κρυπτόμεναι ὀπισθεν τῶν δένδρων. Ὑπωπετεύσαμεν, κατ' ἀρχάς, ὅτι μᾶς ἐπλάνα ἡ φαντασία ὅτε ἠκούσαμεν χρεμετισμὸν ἵππου.

— Εἶναι οἱ φίλοι μας, ἐψιθύρισε ἡ Γερτρούδη.

— Ἡ ὁ πρίγκηψ, ἀπεκρίθη.

— Ὡ! ὁ πρίγκηψ, εἶπεν ἐκείνη, δὲν θὰ ἐκρύπτετο.

Ἡ ἀφελὴς αὕτη σκέψις διεσκέδασε τὰς ὑπονοίας μου.

Ἐδιπλασιάσαμεν τὴν προσοχὴν ἡμῶν.

Εἰς μόνον ἀνὴρ προὐχώρησεν, ὡς μοι ἐφάνη, ἀποσπασθεὶς ὁμίλου ἐτέρων ἀνδρῶν, παραμενόντων ὑπὸ τινὰ δένδρῳ.

Ὁ ἀνὴρ ἐκεῖνος ἐπλησίασεν εἰς τὴν λέμβον, ἐπέβη αὐτῆς καὶ διηυθύνθη ἐν σιγῇ πρὸς τὸ μέρος ἡμῶν.

Καθ' ὅσον ἐπλησίαζεν, οἱ ὀφθαλμοὶ μου κατέβαλλον προσπαθείας, ὅπως διασχίσωσι τὸ σκότος.

Ἐνόμισα, κατὰ πρῶτον, ὅτι ἀνεγνώρισα τὸ ὑψηλὸν ἀνάστημα καὶ, βραδύτερον, τοὺς χαρακτῆρας τοῦ κόμητος δὲ Μονσωρώ.

Ὅτε ἐπλησίασεν εἰς ἀπόστασιν δέκα βηματῶν, αἱ ἀμφιβολίαι μου διεσκέδασθησαν.

Ἐφοβούμην τότε ἐξ ἴσου τὴν βοήθειαν καὶ τὸν κίνδυνον.

Ἐμεινα ἄφωνος καὶ ἀκίνητος εἰς τὴν γωνίαν τοῦ παραθύρου ἵνα μὴ μὲ βλέπῃ.

Ὁ κύριος Μονσωρώ, ἀφικόμενος ὑπὸ τὸ τεῖχος, προσέδεσε τὴν λέμβον εἰς κρῖνον καὶ εἶδον τὴν κεφαλὴν του, ἐμφανισθεῖσαν εἰς τὸ παράθυρον.

Δὲν ἠδυνήθην νὰ συγκρατήσω μικρὰν κραυγὴν.

— Ἀ! συγγνώμην, εἶπεν ὁ κόμης δὲ Μονσωρώ, ἐνόμιζον ὅτι μὲ περιμένετε.

— Δῆλα δὴ περιεμένον· τινα, κύριε, ἀπῆντησα, ἀλλ' ἠγνόουν ὅτι ἦσθε ὑμεῖς.

Πικρὸν μειδίαμα συνέστειλε τὰ χεῖλη του.

— Τίς, λοιπόν, ἐκτὸς ἐμοῦ καὶ τοῦ πατρὸς αὐτῆς, ἀγρυπνεῖ ἐπὶ τῆς τιμῆς τῆς Ἀρτεμίδος Μεριδόρ;

— Μοὶ ἐγράψατε, κύριε, ἐν τῇ ἐπιστολῇ σας, ὅτι ἤρχεσθε ἐκ μέρους τοῦ πατρὸς μου.

— Ναί, δεσποινίς, διότι δὲν προσεῖδον ὅτι ἠθέλετε ὑποπτεῦσαι τὴν ἐντολήν, τῆς ὁποίας τὴν ἐκτέλεσιν ἀνέλαβον· ἰδοὺ ἐπιστόλιον τοῦ βαρόνου.

Ὁ κόμης μοὶ ἔτεινεν ἐν χαρτίον.

Δὲν εἶχομεν φῶς, ἐπομένως ἐκ τοῦ δωματίου τῆς Γερτρούδης μετέβην εἰς τὸν κοιτῶνά μου. Γονυπετήσασα δὲ πρὸ τῆς ἐστίης, ἀνέγνωσα, τῇ βοήθειᾳ τῆς λάμψεως τοῦ πυρὸς αὐτῆς, τὰ ἐπόμενα:

«Φιλτάτη μοι Ἀρτεμις!

«Ὁ κόμης δὲ Μονσωρώ μόνος δύναται νὰ σὲ ἀποσάσῃ ἐκ τοῦ κινδύνου τὸν ὁποῖον διατρέχεις, καὶ ὅστις εἶναι ἀνυπολόγιστος. Ἐμπιστεύθητι, λοιπόν, εἰς αὐτὸν ἐξ ὀλυκλήρου ὡς πρὸς τὸν ἄριστον τῶν φίλων, τὸν ὁποῖον ὁ οὐρανὸς ἐξαπέστειλεν ἡμῖν.

«Βραδύτερον θέλω σοὶ εἶπει ὅτι ἐπιθυμῶ ἐκ βίθους καρδίας μου νὰ πράξῃς, ὅπως πληρώσῃς τὴν ὀφειλὴν, τὴν ὁποίαν ἀναλαμβάνομεν πρὸς αὐτόν.

«Ὁ ἱκετεύων σε νὰ πιστεύσῃς καὶ νὰ λάβῃς οἶκτον διὰ σὲ καὶ αὐτὸν πατῆρ σου.

«Βαρόνος Μεριδόρ».

Οὐδεμίᾳ θετικῇ αἰτίᾳς ὑπῆρχεν ἐν τῷ πνεύματι μου κατὰ τοῦ κ. Μονσωρώ, ἢ δ' ἀποστροφή, τὴν ὁποίαν ἠσθάνομην κατ' αὐτόν, ἥτο μᾶλλον ὀρμέμφυτος ἢ λελογισμένη. Ἐμεμφόμην αὐτόν διὰ μόνον τὸν θάνατον τῆς ἐλάφου, τὸ ὁποῖον ἦτο ἐλαφρότατον ἀδίκημα διὰ θηρευτὴν.

Ἐπέστρεψα πρὸς αὐτόν.

— Λοιπόν; μὲ ἠρώτησε.

— Κύριε, ἀνέγνωσα τὴν ἐπιστολὴν τοῦ πατρὸς μου· μοὶ γράφει, ὅτι ὑμεῖς εἰσθε ἐτοιμοὶ νὰ μ' ἐξαγάγητε ἐντεῦθεν, ἀλλ' οὐχὶ καὶ ποῦ θέλετε μὲ οδηγήσει.

— Ὅπου ὁ βαρὼνος σας περιμένει, δεσποινίς.

— Καὶ ποῦ μὲ περιμένει;

— Εἰς τὸν πύργον Μεριδόρ.

— Ὡστε θὰ ἐκπνίδω τὸν πατέρα μου;

— Ἐντὸς δύο ὥρων.

— Ὡ! κύριε, ἐὰν λέγητε τὴν ἀλήθειαν...

Διέκοψα τὴν φράσιν μου, τῆς ὁποίας τὸ τέλος ὁ κόμης περιέμενε.

— Δύνασθε νὰ ἦσθε βέβαιος περὶ τῆς εὐγνωμοσύνης μου, προσέθηκα μετὰ φωνῆς ὑποτρεμούσης καὶ ἀσθενοῦς.

— Τότε, δεσποινίς, εἶπεν ὁ κόμης, εἰσθε ἐτοιμὴ νὰ μὲ ἀκολουθήσητε;

Ἡτένισα ἀνήσυχος τὴν Γερτρούδην, τὴν ὁποίαν προφανῶς δὲν καθυσχύαζε τὸ κατηφές πρόσωπον τοῦ κόμητος περισσότερον ἢ ἐμέ.

— Σκέρθητε, ὅτι πᾶσα πρερχομένη στιγμή εἶνε πολῦτιμος δι' ὑμᾶς πολὺ πλέον ἢ ὅσον φαντάζεσθε, εἶπεν ὁ κόμης. Ἐβράδυνον περὶ τὴν ἡμίσειαν ὥραν καὶ μετ' οὐ πολὺ ὁ κόμης θέλει εἶναι ἐνταῦθα, ὡς προειδοποιήθητε.

— Οἴμοι! ναί, ἀπεκρίθη.

— Ἐὰν ἐλθῇ, δὲν δύναμαι εἰμὴ νὰ διακινδυνεύσω ὑπὲρ ὑμῶν ἄνευ ἐλπίδος τὴν ζωὴν μου, τὴν ὁποίαν νῦν ἐκθέτω εἰς κίνδυνον ἐν τῇ βεβαιότητι νὰ σώσω ὑμᾶς.

[Ἐπεται συνέχεια].

Δμλ.

Η ΠΑΤΡΙΣ ΠΡΟ ΠΑΝΤΟΣ

[Συνέχεια· ἴδε προηγούμενον φύλλον.]

Ἡ σκηνὴ τῆς προτεραίας ἐδόθησε τὴν Λουξίαν Βωὴ εἰς πληρετέραν ἔκλυσιν. Οἱ ἱατροὶ ἐφοδοῦντο μὴπως μετὰ τὴν θεραπείαν ταραχῇ τὸ λογικόν της.

Ἰδοὺ τί εἶνε ἀκόμη ὁ πόλεμος κατὰ τὸν δέκατον ἑνατον αἰῶνα, αἰῶνα τῶν φώτων καὶ τοῦ πολιτισμοῦ!

Ὁδύ, ἡ Εὐρώπῃ ὀλόκληρος δὲν ἔμεινεν ἀπαθής! Μία πωνὴ ὑψώθη, οὐχὶ δι' ἀνωφελῆ προστασίαν, ἀλλ' ἵνα παραμυθῇ τὰς συνετριμμένας καρδίας. Μία χεὶρ ἐτέθη πρὸς τὴν τεθλιμμένην πόλιν. Ἡ Ἑλβετία ἦλθε πρὸς βοήθειαν τοῦ Στρασβούργου.

Τὴν 11 Σεπτεμβρίου οἱ ἐπίτροποι τῆς Βασιλείας, τῆς Βάρνης καὶ τῆς Ζυρίχης εἰσῆλθον εἰς τὴν πόλιν. Ἡ κοινότης τοῦς περιέμενεν εἰς τὴν πόλιν. Τὸ πλῆθος συνεπυκνώθη περὶ αὐτὴν ἵνα τοὺς θλίψῃ τὴν χεῖρα.

— Ζήτω ἡ Ἑλβετία! ἀνέκραζον.

Θέμα μοναδικόν, ὅπερ ἀδύνατον νὰ περιγράψῃ! Ἡ ἀδελφότης ἐπεσκέπτετο τὴν δυστυχίαν. Οἱ ἐπίτροποι συγκεκλιμένοι δὲν ἠδύνατο νὰ κρῶσιν τὴν λύπην των. Δὲν ἐτόλμων νὰ πιστεύσωσιν εἰς τοὺς ὀφθαλμούς των. Ἡ πρὸ αὐτῶν ἀνελίσσομένη σκηνὴ ἦτο φοβερώτερα, φοικωδεστέρα ἐκείνης, ἣν προσεδόκων, κατὰ τὰς ἀφηγήσεις τῶν ἐφημερίδων.

Ἡ κοινότης ὡδήγησε τοὺς ἐπιτρόπους εἰς τὸ Ἐμπορικόν Ἐπιμελητήριον, ἐνθα αἱ δημοτικαὶ ὑπηρεσίαι μετηνέχθησαν μετὰ τὴν πυρπόλησιν τοῦ δημαρχείου, καὶ ἠγχολήθησαν ἀμέσως νὰ ὀργανώσωσι συρμούς πρὸς μεταφορὰν τῶν γυναικῶν καὶ τῶν παιδίων. Ἡ πρωσιτικὴ ἀρχὴ συνήνεσεν. Ἦτο καιρὸς διὰ τοὺς ἐπιζήσαντας, ἀλλὰ διὰ τοὺς νεκρούς...

Ὁ κ. Φριδὲλ ἐπιτυχῶν ἀδειαν ἀναχωρήσεως διὰ τέσσαρας, νὰ τὴν φέρῃ εἰς τὸν συνέταιρόν του, ὅστις πρὸ πέντε ἡμερῶν εἶχε καταφύγει μετὰ τῆς θυγατρὸς του, τῆς κ. Βωμάν καὶ τῆς Μαρίας, παρὰ φίλῳ τινὶ ἐν τῇ ὁδῷ Dôme.

— Τί θέλετε νὰ κάμω μὲ τὸν χάρτην αὐτόν; ἀπεκρίθη ὁ κ. Βωὲ δεικνύων τὴν δυστυχὴ Λουκίαν, ἣτις τὸν παρετήρει μὲ ὀφθαλμούς, ὅτινες οὐδένος ἀντελαβάνοντο πλέον. Εἶπε πολλὴ ἀργά! Ἐὰν ἡ κυρία Βωμάν θέλῃ νὰ ἐπωφεληθῇ...

— Φεῖ! καὶ δι' ἡμᾶς εἶνε πολλὴ ἀργά. Δὲν θὰ ἐγκαταλίπωμεν τὸ Στρασβούργον. Τί μᾶς μέλει διὰ τὴν ζωὴν τοῦ λοιποῦ;

— Βλέπετε, φίλε μου, εἶπεν ὁ κ. Βωὲ, μὲ λυπηρὸν μερίδιον. Σὰς εὐχαριστοῦμεν πολὺ. Φέρετέ τινος εὐχαιρῶν ἡμῶν δυστυχῆς, ἔαν εὐρίσκηται τοιοῦτους. Ὅσον ἀφορᾷ ἡμᾶς θὰ περιμένωμεν τὸ τέλος.

Δὲν ἦτο μακρὸν.

Μία τῶν τιμωριῶν τῆς ἡμετέρας ἐν Στρασβούργῳ καταστάσεως εἶνε ὅτι οὐδὲν ἐγνωρίζομεν, ἢ σχεδὸν οὐδὲν, τῶν ἐν ἄλλοις μέρεσι τῆς Γαλλίας συμβαινόντων. Φῆμαι κεναὶ ἀοικονομοῦν μέχρις ἡμῶν, κομιέσασθαι εἰδήσεις δι' ἐπὶ τὰ πολλὰ ἀπαίσιος. Μεταδιδασκόμενοι ὑπὸ τοῦ ἐχθροῦ ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον αἱ εἰδήσεις αὗται μόλις ἐπιστεῦντο. Ἐν τούτοις αὗται φυσικῶς παρίστανται εἰς διορῶντας καθαρώτερον, ὅτι οὐδέμια βοήθεια μᾶς ἐστάλη.

Δὲν γνωρίζομεν. ἀλλήθως εἶπεν, τὴν ἀλήθειαν καὶ τὰ καθ' ἕκαστα τῆς καταστάσεως ἢ διὰ τῆς ἀνηκούστου ἀφίξεως ἐνός τῶν ἀτρομῆτων συμπολιτῶν ἡμῶν, τοῦ κ. Βαλεντίνου. Ἡ αὐτοκρατορία κατεστράφη τὴν 4) 16 Σεπτεμβρίου 1871 ἐν Σεδάν. Κληθεὶς ἀπὸ τῆς 5 Σεπτεμβρίου νομάρχης εἰς Στρασβούργον ὑπὸ τῆς κυβερνήσεως τῆς ἐθνικῆς Ἀσύντης, ὁ νέος ἡμῶν νομάρχης διήλθε, μὲ κίνδυνον τῆς ζωῆς του, τὰς γερμανικὰς φάλαγγας. Ἐφθάσε δὲ διὰ πράξεως ἡρωϊκῆς, ἣτις θέλει ἀναγραφῇ εἰς τὰς δέλους τῆς ἱστορίας. Συλληφθεὶς ὡς ἐχθρὸς, ἐγένετο δεκτὸς διὰ πυροβολισμῶν ὑπὸ τῶν ἡμετέρων ζουζῶν καὶ ὠδηγήθη, ὡς αἰγμάλωτος καὶ ὅλως διάδροχος, εἰς τὸ μέσον τῶν ὁδοῦν, ἅτινα κατέπιπτον περὶ αὐτοῦ, εἰς σκηνὴν μὲ τὴν τῷ κληρῷ Δίφ, ἐνθα τὸν ἐκράτησαν κεκλεισμένον μέχρι τῆς ἑξῆς τῆς ἐπομένης πρωίας. Εἶνε δὲ ὁ μόνος, ὅστις κατῴρθη νὰ ὁδηγηθῇ εἰς τὸν στρατηγὸν Ulrich καὶ ἡδυνήθη νὰ τῷ παρουσιάσῃ τὸ ψήφισμα, ὅπερ τὸν ἐκάλει νομάρχην τοῦ Κάτω Ρήνου. Ἐδυνήθη νὰ διατηρήσῃ ἕως ἐκεῖ τὸ ψήφισμα ἐκεῖνο σχεδὸν ἄθικτον, ἐρραμμένον εἰς τὴν χειρὶδα του.

Ὁ Βαλεντίνος περιεπλανήθη ἀπὸ τῆς ἐσπέρας τῆς 8 Σεπτεμβρίου μέχρι τῆς 19 περὶ τοῦ Στρασβούργου.

Τὸ Στρασβούργον ἐγνωρίσε δι' αὐτοῦ τὸ ἀληθές τῶν πραγμάτων. Ἐὰν ἀπώλετο ἡ νίκη, ὥρηνον ἐν τούτοις νὰ ἀσχολῶνται περὶ τῆς καλῆς ἐκδόσεως καὶ τῆς σωτηρίας τῆς τιμῆς. Ἄλλως τε τί; ἀγνοεῖ ὅτι γάλλοι αὐτοκράτωρ, ὁ Φραγκίσκος Α', ἦτο ὁ εἰπὼν τὸ περιώνυμον ἐκεῖνο:

«Πάντα ἀπώλοντο, πλην τῆς τιμῆς»;

Ζ'

Τὴν 23 Δεκεμβρίου ἐστάλη πρὸς τὴν Μαρίαν ἐπιστολὴ εἰς παρὰ τοῦ Γουλιέλμου, ἣν εἶχε γράψῃ οὗτος ἐκ Παρισίων τὴν 8 τοῦ αὐτοῦ μηνός. Τὴν παρέχομεν τοιαύτην, ὅσα τῇ ἐστάλῃ μὲ τὰς λεπτομερείας καὶ τὰς παρεκβάσεις τῆς. Ὁ Γουλιέλμος ἀναμφιβόλως διώρθωσεν αὐτὴν πολλὰς μέχρις οὗ τὴν ἀντιγράψῃ.

Ἐπιστολὴ τοῦ Γουλιέλμου πρὸς τὴν Μαρίαν.

«Ἐκ Παρισίων, τὴν 8 Δεκεμβρίου 1870.

Ἰδοὺ ἡ εἰκοστὴ ἐπιστολὴ, ἣν ἀπὸ τοῦ χωρίου μας σοὶ γράφω, προσφιλὴς μοι Μαρία, καὶ δὲν ἔλαβον ἀκόμη ἀπάντησιν. Ἡ σιωπὴ αὐτῆς, ἣν ἐνόουν κάλλιστα, φεῖ! κατὰ τὴν πολιορκίαν τοῦ δυστυχῆος Στρασβούργου, ἡ σιωπὴ αὐτῆς μὲ ταράσσει καὶ μὲ ἐκπλήττει σήμερον. Πρὸ δύο μηνῶν ἡ θέσις ἐκυριεύθη, ὅθεν αἱ ἐπιστολαὶ μου θὰ ἐφθασαν καὶ θὰ σὰς ἦτο εὐκόλον νὰ μοὶ στείλῃτε μίαν ἐνθύμησιν. Τί νὰ φαντασθῶ;... Ὡ! ὅχι, προσπαθὼ νὰ ἀποδιώξω τὰς φρικώδεις ταύτας

προκαλήσεις. Ὅχι, εἴθε ὁ Θεὸς νὰ μὴ προσθήσῃ τὴν νέαν ταύτην δυστυχίαν εἰς τὰς ἄλλας.

Θὰ νομίζετε, Μαρία, ὅτι δὲν ἡδυνήθη νὰ ἀναγνώσῃ ἄνευ φοβερῶν ὁδυνῶν ψυχῆς τὰ καθ' ἕκαστα τοῦ βομβοβολισμοῦ τοῦ Στρασβούργου; Ἀ! Μαρία, Μαρία, πιστεύσατέ μοι, ὑπέφερα ὅσον καὶ ὑμεῖς.

Πρὸς καιρὸν τινα ἐπίστευσα ὅτι θὰ μετέβην τὸν στρατιωτικὸν σῶματός τοῦ προωρισμένου διὰ τὴν πολιορκίαν τοῦ Στρασβούργου. Τὸ σύνταγμα μου ἦτο εἰς Wissemburg καὶ εἰς Woerth. Ὑπῆρξεν ἐπὶ στιγμὴν ζήτημα νὰ μᾶς ἐνώσωσι μετὰ τῶν στρατιωμάτων τοῦ στρατηγοῦ Βέρνερ. Ἐφοβούμεν μὴ ἴδω τοιοῦτό τι πραγματοποιούμενον.

Μετὰ τὴν ἦταν τοῦ Σεδάν καὶ τὴν γενναίαν στάσιν τοῦ στρατοῦ τοῦ στρατάρχου Βαζαὶν ὑπὸ τὸ Μέρτς, μᾶς ἐφάνη ὅτι ὁ πόλεμος ἔληξεν. Ἡ Γαλλία δὲν εἶχε πλέον στρατούς, ἡ αὐτοκρατορία εἶχε πέσει, ἡ ἐξέκωλυνσις τοῦ πολέμου ἐφαίνετο ἀδύνατος, ἡ δὲ εἰρήνη ἀναπόρευτος. Ὅθεν ἡ ἐλπίς ὅτι ἡ ἀντίστασις θὰ ἐξηκολούθει μᾶς ἐπληρώσεν ὀργῆς ἀναμίκτου μετὰ θαυμασμοῦ ἀκουσίου διὰ τὸ ἔθνος τοῦτο, κατὰ τοῦ ὁποῦ ἡ δυστυχία ἐφαίνετο ἐμφυῶσα νέαν ἐνέργειαν. Ἡ ἀντίστασις τῶν Παρισίων ἐφαίνετο μαρία. Πῶς τοιαύτη πόλις, ἡ πρωτεύουσα τῆς τρυφῆς καὶ τῆς ἡδονῆς, θὰ συνήνει νὰ ὑποστῇ τὴν δοκιμασίαν πολιορκίας; Ὅτε, ἀφικόμενοι, εὗρομεν τὰ περιχώρα ἔρημα, τὰς οἰκίας ἐγκαταλειμμένας, τὰς φρουρὰς ὀπλισμένας, καὶ ὅπισθεν τῶν προχωμάτων τὸν ἰσθμὸν νὰ ἀντιστῇ μᾶλλον ἢ νὰ παραδοθῇ, ἡ θύαν θημεν εἶδος θρησκευτικῶν σεβασμῶν. Ἐὰν συνεβουλεύοντο τοὺς στρατιώτας, ἡ εἰρήνη θὰ εἶχε περαιωθῇ. Ἄλλ' οἱ ἀρχηγοὶ μας δὲν θέλουσι, λέγουσι, νὰ ὑποχωρήσωσι ἢ μόνον παραδιδόμενον τοῦ Μέρτς καὶ τῆς Ἀλσατίας. Μᾶς εἶπον ἐπίσης: ὅτι εἴθε Γερμανοὶ τὴν καταγωγὴν καὶ τὴν καρδίαν, ὅτι δὲν περιμένετε ἡ περιστάσει ἐννοικῆν νὰ εἰσέλθῃτε, ὅτι ἡ ἀντίστασις τοῦ Στρασβούργου, τοῦ Μέρτς, τῆς Bitche, δὲν εἶνε ἔργον ἰδικόν σας, διότι σὰς ἐπεβλήθη ὑπὸ τῶν Γαλλικῶν ἀρχῶν. Ἀλλὰ δὲν πιστεύω τίποτε. Κατὰ τὴν εἰς τὴν πόλιν σας διαμονὴν μου οὐδὲν παρετήρησα τὸ δυνάμενον νὰ δώσῃ χωρὸν εἰς τοιαύτην βεβαιοσίαν.

Ὅτε τὸ πρῶτον εἶδον τοὺς Παρισίους, ἔμεινα ἔκθαμβος πρὸ τῆς εἰκόνος ταύτης τῆς ἀληθοῦς μαγικῆς. Ἦτο περὶ τὰ τέλη Σεπτεμβρίου, ὁ καιρὸς ἦτο εὐδίδος, ὁ δὲ ἥλιος ἔστειλε τοὺς χρυσοὺς θόλους τῆς μεγάλης πόλεως! Ὅποιον μεγαλεῖον! Ὅποιον λαμπρότητα! Πόσον ὅλα εἶνε μεγαλοπρεπῆ! Ἐνθυμεσθε ὅτι ὑπεσχέθημεν νὰ ἐπισκεφθώμεν τοὺς Παρισίους μετὰ τὸν γάμον μας; Καὶ ἐπιθυροῦνται ὅτι ἡ καταστρέψωμεν πάντα ταῦτα. ὅτι θὰ βομβοβολήσωμεν τὴν θαυμασίαν ταύτην πόλιν!

Περιοδικόν τι τὸν Βερολίνον ἐδημοσίευσεν τὸ σχέδιον τοῦ Στρασβούργου δακνῶν τὰ πυρποληθέντα τετράγωνα. Νομίζω ὅτι ἡ ὁδὸς σας ὑπέφερε πολὺ. Ἀλλ' ἐλάβετε βεβαίως καιρὸν νὰ ζητήσῃτε καταφύγιον. Λέγουσι ὅτι πολλοὶ ὀλίγοι κάτοικοι ἐφρονέθησαν. Ὡ! Μαρία, βεβαιώσατέ με τάχιστα περὶ τῆς τύχης σας καὶ τῆς τῶν ὑμετέρων ἡγεύσεις πόσον μοὶ εἶνε προσφιλεῖς ἐκεῖνοι, οὗς ἀγαπᾷ.

Εὐτυχῆς ὑπῆρξε μαθὼν ὅτι, ἐπὶ τῇ αἰτίσει τῆς Ἐλβετίας, ἐχορήγησαν εἰς πολυάριθμους οἰκογενεῖας τὴν ἀδειαν νὰ ἐξέλθωσι τῆς πόλεως: ἴσως ὑπῆρξε ἐκ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν προνομιούχων ἐκεῖνων. Διὰ τοῦτο ἀναμφιβόλως δὲν ἔλαβον παρ' ὑμῶν εἰδήσεις. Ἀλλὰ τώρα θὰ εἰσέλθῃτε εἰς Στρασβούργον. Γράψατέ μοι, ἔστω καὶ μίαν λέξιν, σὰς τὸ ζητῶ γονυκλινῆς.

Ἐγένετο τὴν ἐπομένην φοβερὰ μάχη ἐπὶ τῶν ὁχλῶν τοῦ Ματρῶνα. Οἱ Γάλλοι διέδωκαν τὸν ποταμὸν ὑπὸ τὴν ἀρχηγίαν τοῦ στρατηγοῦ Dureot καὶ ἐδοκίμασαν νὰ διαχωρίσωσι εἰς δύο τὸν στρατὸν τῆς πολιορκίας. Ἀλλὰ, εἰ καὶ ὑπερανθρώπως ἠγωνίσθησαν, οἱ ὑμέτεροι ἠναγκάσθησαν νὰ ὑποχωρήσωσιν. Ἡ ἐπὶ τῆς μάχης ἦτο ὁμολογία, ἣν δὲν διατάζομεν νὰ τοῖς τὴν ἀποδώσωμεν.

Εἶδον περὶ πολλοὺς συντρόφους μου, ἀλλ' ἐξήλθον ὕγις καὶ σῶος ἐκ τῆς συμπολοῆς.

Ἡ μακρότις εἶνα. Μίαν μόνον ἰδέαν εἶχον, νὰ τὸν ἐμποδίσω ἀπὸ τοῦ νὰ φανεωθῇ. Εἶνε μικρὸς στρατιώτης, ἔχει ἡλικίαν μικρότερην τῶν δέκα ἐξ ἐτῶν. Δὲν δύναμαι νὰ σὰς διηγήθω ἀκριβῶς τὸ γεγονός: ἐκεῖνο μὲ κατέπληξε τόσο, ὥστε ἐνθυμοῦ-

μαι καὶ τὸ ἐλάχιστον ἐκ τῶν καθ' ἕκαστα. Ἡ τῆς ὡς λέων, τὸ ὄπλον ἦτο μέλαν ἐκ τῆς πυρίτιδος, ἀλλὰ δὲν ἐγνωρίζε νὰ φεῖδῃται τῶν φυσικῶν του, ὥστε χρόνον τινὰ τῷ ἔλειψαν τὰ πολεμφοδία. Δύο ὅπλα ἐστράφησαν κατ' αὐτοῦ. Ἐπειδὴ μόνος ἐγνωρίζον τὴν γαλλικὴν, τῷ εἶπον:

— Ἦρπει νὰ ὑποχωρήσῃς, παιδίον μου, δὲν ἐπιθυμοῦμεν νὰ ἀναγκασθῶμεν νὰ κακομεταχειρισθῶμεν ἀνδρείον στρατιώτην ὡς ὑμᾶς.

— Εἴθε ἀγαθὸς ὑμεῖς, μοὶ ἀπεκρίθη, δὲν γνωρίζετε βεβαίως: τὸν πατέρα Λωρὸ.

— Τίς εἶνε ὁ πατὴρ Λωρὸ;

— Εἶνε ὁ γέρον ἀνδροχόος μου. Καίτοι ὀδυρόντων, ἤθελε λάβει ὅπλα ὡς ἐγώ.

— Εἴθε Παρισιανός;

— Ὀλίγον τι, φίλε μου, γέννημα τῆς Chaussée du Maine.

Ἀξιώματικὸς τις ἐπληρίασεν ἐν τὸν ἐρωτήρη:

— Λοιπόν, αὐτοὶ οἱ διαβολεῖται οἱ Παρισιανοὶ δὲν θὰ παραδοθῶσι;

— Νὰ παραδοθῶσι! σκέφθηκε καλλίτερον. Δὲν θὰ παραδοθῶμεν ποτέ, ποτέ, ἀκούετε!

— Ἀλλ' ὅταν ἐξαντλήσῃτε τὰς τροφάς;

— Μπᾶ! ἔχομεν δι' ἑτῆς. Δυνάμεθα νὰ περιμένωμεν ἀταράχως τὴν ἄφριν τῶν ἐπαρχιακῶν στρατῶν. ὅτινες θὰ μᾶς ἀπελευθερώσωσιν. Ὅταν δὲν θὰ ὑπάρχῃ πλέον ἄρτος, θὰ τρώγωσι ποντικούς: δι' ἀφῶν μεγαλῶν ἐν ἀνάγκῃ. Διὰ νὰ παραδοθῶσιν ὅμως, οὐδέποτε! Ἐὰν εἰσέλθῃτε εἰς Παρίσιον, πάντες ἀδικαίωτοι: θὰ κλείσωσι τὰς πύλας. Δύνασθε νὰ τὸ γράψῃτε εἰς τὴν οἰκογένειάν σας: ἐκ μέρους μου.

Ἐπειδὴ δὲν ἡδυνάμεθα νὰ κρατήσωμεν τὸν γέλωτα, ὁ μικρὸς στρατιώτης προσέθηκε:

— Σὰς λέγω προσηύει ὅτι οἱ ὀχέτοι εἶνε πεπληρωμένοι πυρίτιδος καὶ ὅτι καθὼς εἰσέλθῃτε εἰς τὴν πόλιν, τὸ πᾶν θὰ ἀνατιναχθῇ εἰς τὸν ἀέρα.

— Εἴσα παρωργισμένοι διαβολάκης, τῷ εἶπεν ὁ αξιωματικὸς μας.

— Δὲν εἶμαι ὁ μόνος, θὰ τὸ ἴδετε!

Ταῦτα πάντα οὐδὲν ἄλλο ἀποδεικνύουσιν ἢ ὅτι ὁ πόλεμος ἐγγίζει εἰς τὸ τέλος, καὶ δὲν εἴμεθα ἀναμφιβόλως προωρισμένοι νὰ ἴδωμεν καὶ ἄλλας φρικαλεότητας. Ἀγγέλλετε ἐν τούτοις ὅτι οἱ Γάλλοι θὰ καταλίπωσι τὴν Ἀδελφίαν ἐσπευμένως. Τοῦτο θὰ συντελέσῃ ἴσως πρὸς σόναψιν τῆς εἰρήνης.

Ἰδοὺ τὰ Χριστούγεννα πλησιάζουσιν. Ἐνθυμεῖσθε, Μαρία, τὰ Χριστούγεννα τοῦ παρελθόντος ἔτους;

Ὡ! προσφιλὴς μοι, μόνος ὁ χωρισμός μας θὰ μὲ ἠνάγκασε νὰ ἐννοήσω τὸ μέγεθος τοῦ ἔρωτος. Ἀσπίσθητε ἐκ μέρους μου ὅλους τοὺς ὑμετέρους: τὸν ἀγαθὸν σας πατέρα, τὴν προσφιλή σας μητέρα, τὴν μικρὰν μου Ἐλίζαν, τὸν ἀγαπητὸν μοι Αὐγουστον. Πρόσπερε τὰ σεβασμάτα μου εἰς τὴν οἰκογένειαν Βωὲ καὶ μὴ λησμονήτε τὸν

ΓΟΥΛΙΕΛΜΟΝ ΡΑΖΕΝΩΕ.

F. Diény.

[Ἐπεται τὸ τέλος].

ΓΡΑΜΜΑΤΟΚΙΒΩΤΙΟΝ

κ. Πρὸς. Ἀθήνας. Εὐχαριστοῦμεν, ἀλλὰ δυστυχῶς ἀκατάλληλον. — κ. Ι. Μ. Ασκασίαν (Κύριον). Ἐστάλησαν. Δρ. 2 διδότες τῷ κ. Δ. Πετρίδῃ. — κ. Β. Μ. Φ. Σπάρτην, Ἀθ. Χ. Τρίκαλα, Κωνστ. Ζ. καὶ Ἀγ. Δ. Σύρον, κυρίαν Ἐσθὴν Χ., Σπ. Π. Σ, Γ. Β., Α. Α. καὶ Δ. Κ. Ζίνουθον. Ἐλήφθησαν.

Εἰς τὸ Γραφεῖον τῶν Ἐκλεκτῶν Μυθιστορημάτων πωλοῦνται:

Ὁ Α τῶμας τῶν Ἐκλεκτῶν Μυθιστορημάτων, ἀντὶ δολα 5 διδιδέκας 7.

Φύλλα τοῦ Α' καὶ Β' ἔτους τῶν Ἐκλεκτῶν Μυθιστορημάτων.

Τὰ Δύο Αἰκῶν, μυθιστορία Αἰκίμου Ρισσέ, τόμοι 4, ἀντὶ δρ 2, [ἐκδ. ταχυδρ. 2, 20].

Τὰ 500,000,000 τῆς Ἰνδίας: Ἡγεμονίδος, μυθιστορία ὑπὸ Ἰουλίου Βέρν, λεπτά 60.

Ἀπομνημονεύματα τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπαναστάσεως, ὑπὸ Φωτάκου, ὑπαπιστεῖ τοῦ Κολοκοτρώνη, δρ. 1 [ἐκδ. ταχ. 1, 20].

ΑΘΗΝΑΙ — ΤΥΠΟΙΣ «ΚΟΡΙΝΘΗΣ» ΟΔΟΣ ΠΑΤΗΣΙΩΝ ΑΡΙΘ. 3.